

A collection of various light bulbs, some with faceted glass shades, hanging against a dark blue background. The bulbs are illuminated, casting a warm glow. The shades are made of clear, faceted glass, and the bulbs themselves are in different shapes and sizes, including standard incandescent and LED styles.

Ekologisen järkivihreyden tiekartta

Ilmastotyöryhmä 5.10.2023

Tiekartta pitää sisällään eri tasoisia asioita

Miten tämä tehdään?

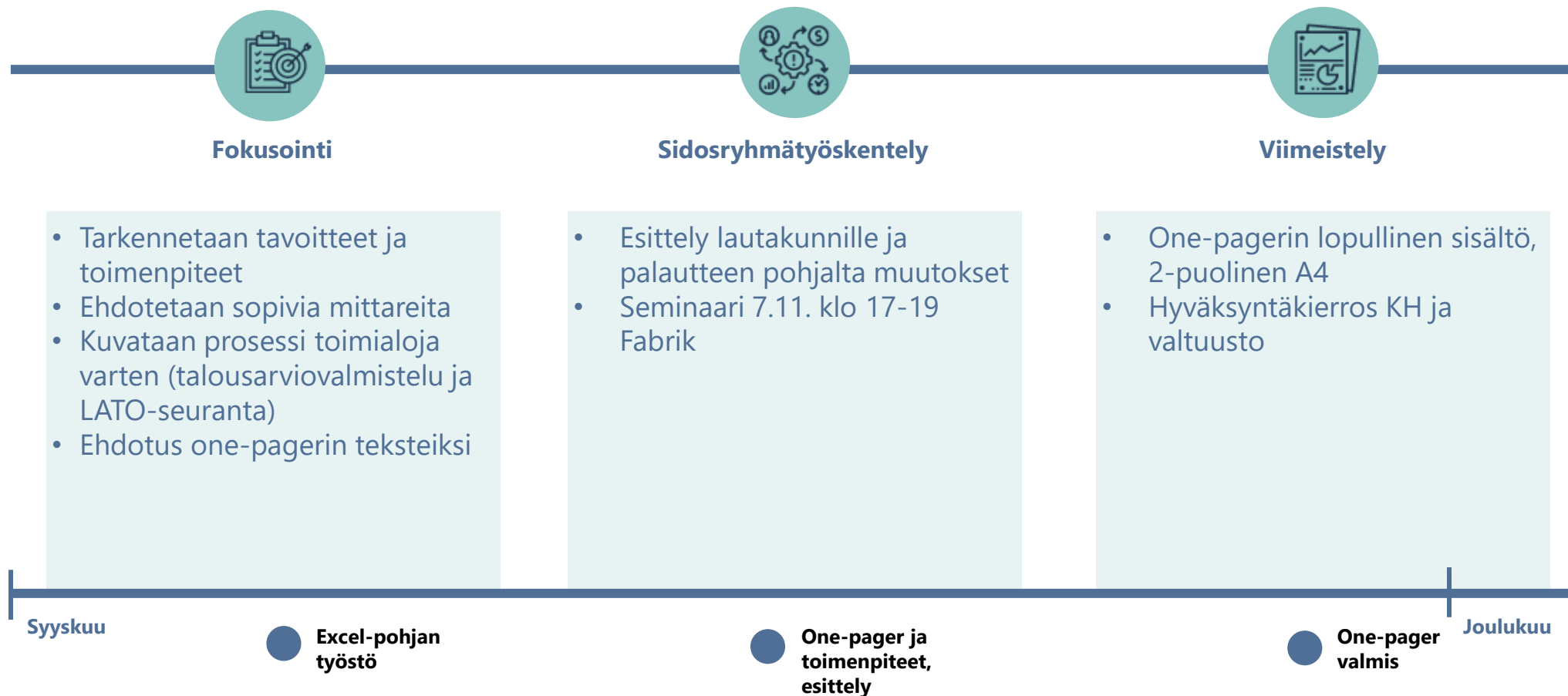

Valitsemme osa-alueet, joissa haluamme olla edelläkävijöitä
Viestimme ja markkinoimme edelläkävijyydestä näkyvästi ja tunnistettavasti

Asetamme tavoitteita suhteessa kansallisiin tavoitteisiin
Valitsemamme toimenpiteet tukevat kaupungin Järkivihreää strategiaa
Hyödynnämme verkostoja ja toimimme yhteistyössä sidosryhmien kanssa

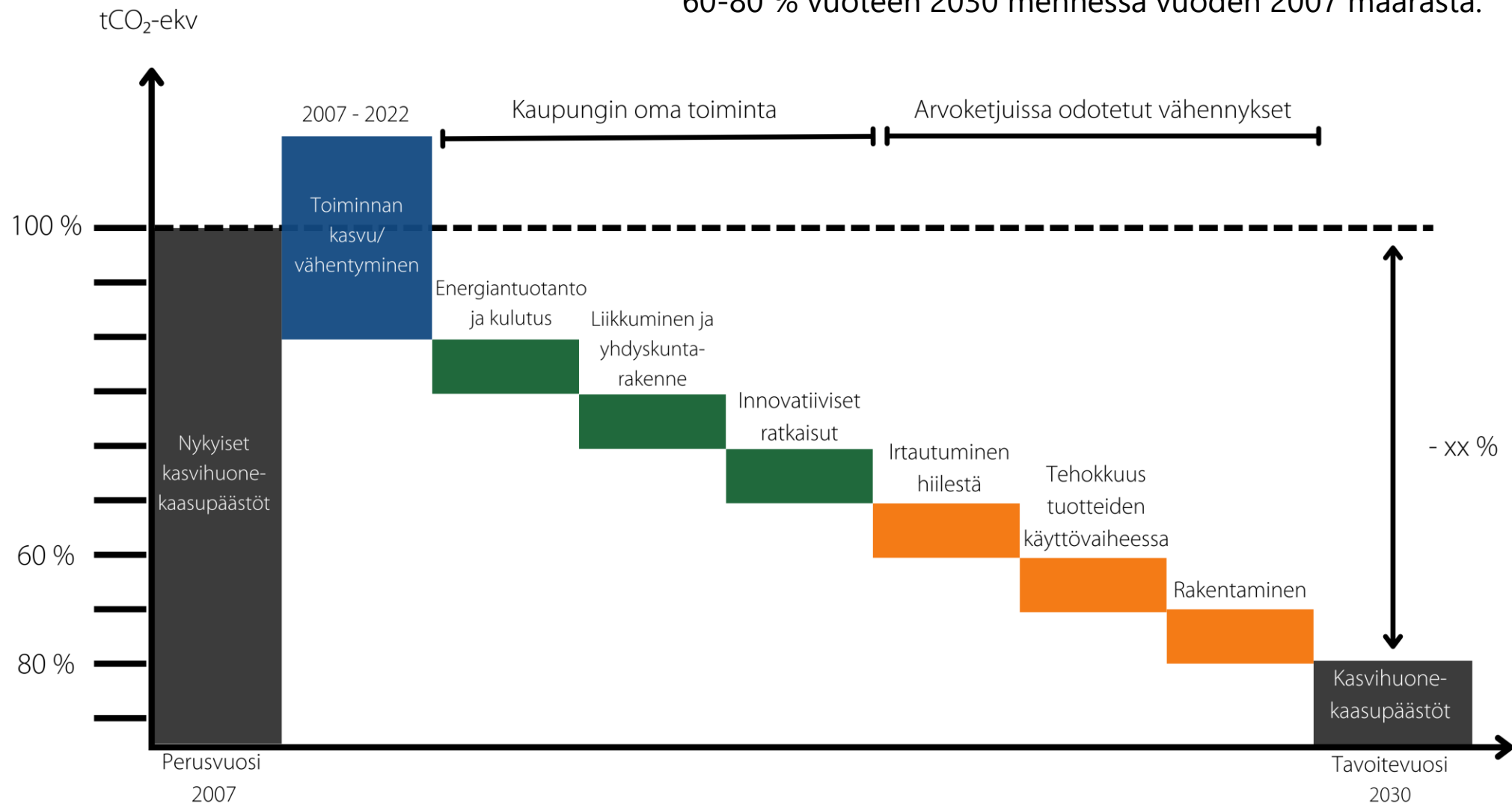
Varmistamme ympäristönsuojelun toimivuuden kaupungissamme
Turvaamme energian saannin ja lisäämme uusiutuvan energian käyttöä
Puhdas vesi on osa kaupungin huoltovarmuutta

Työvaiheet ja aikataulu

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, esimerkki suunnitelmasta

Tavoitetila: Vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä 60-80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 määrästä.

Huomioita päätöksentekoon

Toimenpiteiden tulee tukea asetettuihin tavoitteisiin pääsemistä

- Tavoitteellisuus: ovatko suunnitellut toimenpiteet riittäviä
- Toteuttajat ja mittarit: asetetaan ja seurataan osana toimialojen työskentelyä (LATO-mittarit)
- Strategisuus: tiekartta on osa kaupungin strategiaa
  - talousarvioon määriteltävä jatkossa tavoitteita ja toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi
  - tiekartta on jatkuvasti kehittyvä, lähtökohtana sidosryhmätyöskentelyssä nimetyt toimenpiteet

Toimenpiteet luokitellaan eri kaistoihin

Energian tuotanto ja kulutus

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

Kulutus ja materiaalikierrot

Ruoantuotanto ja -kulutus

Veden käyttö ja luonnonvedet

Innovatiiviset ratkaisut ja koulutus

- Kaistat perustuvat Kanta-Hämeen kiertotalouden tiekartan jaotteluun
- Innovatiiviset ratkaisut ja koulutus lisättiin teematyöpajojen työskentelyn tuloksena

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen (1/2)

Tavoite

Kaista	Toimenpide	Tarkennus	Toteuttaja	Mittari
	Kannustetaan uusiutuvan energian käyttöön	Tuulivoiman edistäminen		
		Aurinkovoiman edistäminen		
	Vähennetään energian kulutusta	Energiatehokkuus-hankkeet rakentamisessa		
		Valaistuksen muuttaminen energiatehokkaaksi		
		Muu energian kulutuksen vähentäminen		
	Edistetään energiataseselvityksen suosituksia	Seudullisen yhteistyön lisääminen suunnittelussa		
		Maankäytön ohjaaminen		
	Kehitetään yhteiskäyttöpalveluita	Kyytiringin perustaminen		
	Edistetään sähköautoilua	Latauspisteiden lisääminen kaupungin omaan infraan		

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen (2/2)

Tavoite

Kaista	Toimenpide	Tarkennus	Toteuttaja	Mittari
	Tuetaan uusia ja vaihtoehtoisia liiketoimintamalleja	Tuote- ja tuotantomuotojen kehitys		
	Kehitetään ruoantuotannon ja kulutuksen välistä yhteistyötä	Lähi- ja kasvisruoan käytön lisääminen		
	Vähennetään vesihuollon ilmastovaikutuksia (Vesihuoltolaitoksen ilmastotyökalut –oppaan suositukset)	Toimenpidesuunnitelman laadinta päästöjen vähentämiseksi		
	Otetaan käyttöön matkustuskompensaatio	Käyttöönotto kaupungin omille toimialoille		
	Hiilinielujen aktiivinen kasvattaminen	Luovutaan puumyynnin euromääräisestä tavoitteesta		

Kiertotalouden edistäminen (1/2)

Tavoite

Kaista	Toimenpide	Tarkennus	Toteuttaja	Mittari
	Hyödynnetään hukkalämpöä	Esimerkiksi kevyen liikenteen väylien lämmittäminen		
	Kehitetään yhteiskäyttöpalveluita	Julkisen liikenteen, kaupunkipyörien, kimpakyytien yhdistäminen		
	Päivitetään hankintapolitiikka	Kiertotalous-, vastuullisuus- ja kestävyysnäkökohtien tehokas huomiointi koko konsernissa		
	Motivoidaan kierrätykseen	Vuoden kierrätysteon palkitseminen		
	Luodaan edellytykset kierrätysasteen parantamiselle	Kierrätyksen mahdollistaminen kaikissa kaupungin kiinteistöissä ja henkilökunnan kouluttaminen		
	Vähennetään ruokahävikkiä	Hävikkiruoan punnitseminen ja valmistetun ruoan myynti tai luovutus käyttäjille		

Kiertotalouden edistäminen (2/2)

Tavoite

Kaista	Toimenpide	Tarkennus	Toteuttaja	Mittari
	Edistetään kiertotaloutta vesihuollossa (Kiertotalous vesihuollossa –oppaan suositukset)	Toimenpidesuunnitelman laadinta materiaali- ja ravinnekiertojen edistämiseksi		
	Mahdollistetaan rakennusosien laajamittainen uudelleenkäyttö	Kokeilutoiminnan käynnistäminen EEJ-kaupan perustemiseksi		
	Aloitetaan kaupungin työntekijöiden kiertotalouden osaamisohjelma	Yhteistyö alueen oppilaitosten, tutkimus- ja asiantuntija-organisaatioiden sekä yritysten kanssa		
	Varmistetaan Frushin jatkokehitys kiertotalouden kärkitapahtumaksi	Seudullisen yhteistyön tiivistäminen ja edellytysten kasvattaminen		

Luonnon ja rakennetun ympäristön monimuotoisuus ja tasapaino (1/2)

Tavoite

Kaista	Toimenpide	Tarkennus	Toteuttaja	Mittari
	Kehitetään virkistysalueita monimuotoisemmiksi	Luonnonmukaisia niittyjä hoidettujen rinnalle		
		Tuodaan alkuperäisrotuja laiduntamaan niityille		
	Edistetään jokikokemusta	Jokivarren tehokas hyödyntäminen virkistyskäytössä		
	Edistetään kohdesuojelua	Asetetaan suojelutavoite vähintään kansallisen tason mukaiseksi (30 %)		
	Poistetaan aktiivisesti pohjavesiriskejä	Arvioidaan toimenpiteiden vaikuttavuus		
	Kehitetään hulevesien viivytystä	Hulevesisuunnitelman päivittäminen ja toteutus		

Luonnon ja rakennetun ympäristön monimuotoisuus ja tasapaino (2/2)

Tavoite

Kaista	Toimenpide	Tarkennus	Toteuttaja	Mittari
	Mahdollistetaan luontokokemus osaksi jokaisen kaupunkilaisen arkea	Uuden sukupolven istutustalkoot		
		Julistaudutaan viidessä minuutissa luontoon – kaupungiksi		

Kaupungin roolit

uskottavana toimijana
Kokeilijana
motivoija Innovattorina vaikuttava
edelläkävijä
mahdollistaja
vaikuttaja kokoaja rohkea
konkreettinen
Vaikuttavana

Lisätietoja:

Riikka Kinnunen
riikka.kinnunen@kieriva.fi
043 850 0930

Riitta Haapanen
riitta.haapanen@kieriva.fi
050 385 0805